

COMMENTAAR

Boycot is enige uitweg

Voor zover er nog iemand in het Westen is die gelooft dat onderhandelen de manier is om de oorlog in Oekraïne te beëindigen, is de barbaarse wijze waarop Rusland de Oekraïense stad Marioepol van de aardbodem bombardeert een veeg teken. Het Kremlin is op dit moment helemaal niet geïnteresseerd in serieuze gesprekken. Die kunnen bovendien alleen maar afbreuk doen aan de doelen die Poetin zich heeft gesteld en heeft beloofd aan zijn bevolking. Bovendien wil hij eerst de schande van het tot zinken gebrachte vlaggenschip Moskva uitwissen. En niet te vergeten, het blauwe oog dat hij heeft opgelopen door het taaie verzet van Oekraïners, die het tegen alle verwachtingen in al weken lang uithouden tegen de Russische legioenen. Zelenski heeft Poetin tot op het bot vernederd. Door de terugtocht van het Russische leger bij Kiev en elders in Noord-Oekraïne ontstaat de indruk dat de Russische strijdkrachten een reus op lemen voeten zijn. Het bombarderen van weerloze burgers lukt nog wel, maar zo gauw de Russen met serieuze tegenstand krijgen te maken, gaan ze op de loop. Poetin zint nu op wraak en escaleert door. Hij blijft burgerdoelen bestoken, neemt nauwelijks de moeite om de oorlogsmisdaden van zijn troepen te ontkennen en sneert naar het Westen dat Russen wel weten hoe ze moeten overleven. Dat laatste is niet helemaal gelogen. Rusland weet tot nu toe de sancties redelijk te doorstaan. Weliswaar dreigt een forse krimp van de economie, maar winkels worden bevoorraadt en de roebel handhaaft zich op verrassende wijze. Bovendien zijn er nog genoeg landen die graag zaken met de Russen willen doen en de sancties zien als een buitenkans om voordelig partijen olie en gas op de kop te kunnen tikken. Dus wat moet het Westen nu de Russische beer zich heeft overgegeven aan een totale oorlogsvoering, waarbij geen enkel onderscheid meer wordt gemaakt tussen militaire -en burgerdoelen? Afgezien van het sturen van wapens naar Oekraïne is een boycot van Russische energie de enige manier waarop Poetin tot de orde kan worden geroepen. Ondanks de Westerse sancties verdient Rusland immers meer dan ooit aan olie en gas. Dit jaar 320 miljard dollar, een derde meer dan voorheen. Als de bodem van de oorlogskas in zicht komt, komt Moskou misschien bij zinnen.

Gerdt van Hofslot
@ hoofdredactie@dvhn.nl

TOOS & HENK

STELLING VAN DE DAG

De populariteit van het Nederlandse vorstenhuis is aan schommelingen onderhevig. Een aardige graadmeter is op Koningsdag in alle straten te zien. Hoeveel Nederlandse vlaggen met wimpel hangen aan de gevels?

Op Koningsdag hang ik de vlag uit

Breng uw stem uit op dvhn.nl/stelling

Uitslag stelling zaterdag
De vertrutting schiet volledig door

OPINIE

Apart strafhof misdrijven Oekraïne geen oplossing

Een apart tribunaal om Rusland te vervolgen heeft minder kans van slagen dan alle misdrijven in Oekraïne voor het Internationaal Strafhof brengen, stelt Joris van de Riet.

JORIS VAN DE RIET

Dat de Russische invasie van Oekraïne illegaal is, is zonneklaar. Constante berichten over aanvallen op burgers, standrechtelijke executies en massale plunderingen wijzen er bovendien op dat aan Russische zijde op grote schaal oorlogsmisdrijven en misdrijven tegen de menselijkheid worden gepleegd. De Amerikaanse president Biden en de Oekraïense minister van Buitenlandse Zaken hebben dan ook opgeroepen tot strafrechtelijke vervolging van de verantwoordelijken, onder wie mogelijk de Russische president Vladimir Poetin.

Hoewel het Internationaal Strafhof in Den Haag (ICC) de meest voor de hand liggende instantie is, zijn er verschillende bezwaren die aan het hof kleven. Rusland heeft het hof niet erkend, met als gevolg dat het ICC geen rechtsmacht heeft over Russische agressie en Poetin, als staatshoofd, geniet immuniteit. Daarnaast is het uiterst onwaarschijnlijk dat Rusland vrijwillig mee zou werken aan vervolging van Russen door het Strafhof.

De voormalige Britse premier Gordon Brown en een reeks aan prominente juristen hebben daarom voorgesteld een apart hof op te richten dat zich specifiek richt op Russische agressie tegen Oekraïne en oorlogsmisdrijven in het buurland. Hoewel de gedachte erachter – gerechtigheid voor de slachtoffers in Oekraïne door de onvolkomenheden van het internationaal recht te vermijden – prijzenswaardig is, slaat dit initiatief de plank mis.

De succesvolle tribunaal van de jaren negentig, het Joegoslaviëtribunaal en het Rwandatribunaal, werden opgericht bij besluit van de VN-Veiligheidsraad. Die kan in het VN-systeem als enige zulke ‘harde’ maatregelen nemen. Rusland heeft echter een vetorecht in de Veiligheidsraad en zou de oprichting van

Internationaal Strafhof in Den Haag.

een soortgelijk Oekraïnetribunaal dus eenvoudig kunnen blokkeren. Vrijwillige Russische samenwerking met een dergelijk tribunaal zou net zo onwaarschijnlijk zijn als samenwerking met het ICC.

Het probleem van immuniteiten dat het ICC parten speelt (Poetin, als president en dus staatshoofd, kan niet zomaar worden vervolgd door andere staten) geldt evenzeer voor een apart opgericht strafhof. De oprichters van zo’n hof kunnen de immuniteit van een buitenlands staatshoofd niet opzij zetten. De oprichting van een apart strafhof zou bovendien een grote hoeveelheid werk vereisen voordat het aan de slag kan.

Er moeten gebouwen worden gehuurd, medewerkers worden aangenomen, er moet worden onderhandeld over de exacte procedures. Dat kost tijd, geld en mensen. Het ICC heeft die infrastructuur al en zou direct kunnen beginnen. De hoofd-aanklager is al een onderzoek begonnen naar de situatie in Oekraïne, met de steun van 41 staten.

Het Internationaal Strafhof is vaak bekritiseerd omdat het selectief zou zijn in wie het vervolgt. De Britse oud-premier Blair is bijvoorbeeld nooit vervolgd voor zijn rol bij de inval in Irak, die veel juristen als illegaal zien. Het oprichten van een apart tribunaal dat alleen Russische misdrijven kan onderzoeken zou precies dat frame bevestigen: het idee dat het Westen anderen wil laten vervolgen, maar zichzelf buiten schot probeert te houden. Het ICC onderzoekt nu alle mogelijke misdrijven in Oekraïne. Ook die van Oekraïense militairen kunnen worden onderzocht en vervolgd.

Russische juristen speelden een cruciale rol bij de strafbaarstelling van agressie-oorlogen en de vervolging van nazi-oorlogsmisdadigers na de Tweede Wereldoorlog. De internationale gemeenschap zou er goed aan doen Rusland daaraan te herinneren – niet door de oprichting van een ad-hoctribunaal, maar door de reeds gebaande weg van het ICC.

Nederland, gastland van dit hof, dat de bevordering van de internationale rechtsorde uitdrukkelijk als opdracht in de grondwet heeft opgenomen, zou er goed aan doen daarbij het voortouw te nemen.

Joris van de Riet is masterstudent internationaal recht aan de Universiteit Leiden

BRIEVEN

FC Emmen, samen terug?

Direct na de degradatie vorig jaar sprak ik in deze krant de hoop uit dat ‘onze FC’ terug zou keren naar de eredivisie. Dat verdient iedereen die FC Emmen een warm hart toedraagt. Daarnaast is het fantastische pr voor Drenthe, maar natuurlijk vooral voor Emmen en omstreken.

Vanaf het begin van dit voetbalseizoen staat er op mijn seizoenkaart #SamenTerug, tevens een term die veel op sociale media gebruikt wordt. Maar wat als ‘samen terug’ ineens niet meer samen terug is? Als de buurman met wie je vier jaar geleden in Rotterdam-West de promotie vierde en beleefde er niet meer is? Als die fijne oud-collega met wie je altijd vol trots over de ‘FC’ sprak, er ook niet meer is? De mensen met wie je zo graag wilde terugkeren naar de Eredivisie of vreugde

mee wilde delen zijn er niet meer. Is samen terug dan nog wel echt samen terug? Ergens rond 22.10 uur vraag ik me dit af terwijl ik over het veld tuur aan de Krommedijk in Dordrecht. Deze promotie is vooral ook voor iedereen die het graag had willen meebeleven, maar het helaas niet meer gegeven is. Die fijne buurman met dat kleine brilletje en die lieve ouwe brombeer uit Ureterp.

Gerto Jansen, Emmen